

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 pett vrst a Din 2.-, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.-, večji inserati pett vrst Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni javek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5

Telefon št. 3122, 3126, 3134, 3135 in 3136

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/1. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.

Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Mir - vrhovno načelo naše zunanje politike

Obširen ekspozit zunanjega ministra gosp. Bogoljuba Jevtića pred Narodno skupščino — Jugoslavija je iskrena pobornica mednarodnega sporazuma

Beograd, 12. marca. r. Na sobotni nočni seji Narodne skupščine je bil po daljši debati odobren proračun ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje, včeraj pa je Narodna skupščina ves dan razpravljala o proračunu finančnega ministrstva. Debata je bila zelo živahna in zanimiva. K besedi so se pridno oglašali tudi poslanci dravske banovine, ki so zlasti kritizirali sedanjost davčno prakso in neusmiljeno izterjevanje davkov, čeprav je splošno znano, da je dravska banovina ena prvih med onimi redkimi, ki najbolj v redu plačujejo svoje davjate. Vsi govorniki so v tem pogledu zahtevali temeljitih reform in ureditev plačevanja davkov na način, ki ne bo vzbujal razburjenja med ljudstvom. Narodni poslanec inž. Pahernik je pri tej priliki opozoril finančnega ministra zlasti na preobremenitev lesne industrije v dravski banovini, ki preživlja najtežje krizo in sedanjih bremen ne more več zmagovati. Ob zaključku debate je fi-

nančni minister obljubil, da bo pri bodočem izvajanju svoje finančne politike vpošteval izražene želje in zahteve, nakar je Narodna skupščina z večino glasov odobrila proračun tega ministrstva.

Za današnjo sejo Narodne skupščine, ki je razpravljala o proračunu zunanjega ministrstva, je vladalo silno zanimanje v vseh parlamentarnih, diplomatskih in novinarskih krogih. Mnogo novinarjev je nalašč prišlo v Beograd, da prisostvuje današnji seji in čuje ekspozit zunanjega ministra g. Jevtića o stališču Jugoslavije do aktualnih mednarodnih problemov. Največje je zanimanje je naravno vladalo za izjave zunanjega ministra v zvezi s sklenitvijo balkanskega pakta o nadaljnjem razvoju prilik na Balkanu, o vprašanju obnove diplomatskih odnosov s Sovjetsko Rusijo in drugih sodobnih aktualnih vprašanjih. Tudi galerije so bile že davno pred pričetkom seje nabito polne.

ki bodo imele nalogo, pospeševati na vseh poljih medsebojno čim tesnejše gospodarske odnose. Podčrtal je pri tem vlogo gospodarskega sveta Male antante in njegovo dosedanje uspešno delo. Kakor v splošnem politika Jugoslavije, je tudi celotna politika Male antante usmerjena na to, da se doseže čimboljše sodelovanje delovanja med narodi. Kakor mi spoštujemo mir in napredek vseh narodov, zlasti svojih sosedov ter želimo videti okrog sebe povsod le zadovoljstvo in blagostanje, tako moremo tudi mi z vso pravico zahtevati, da zavzemajo enako stališče napram nam tudi druge države. V dokaz te svoje miroljubne politike je Jugoslavija podpirala mednarodni pakt o definiciji napadačica.

Žal o nadaljnjih nadvse zanimivih izjavah ministra g. Jevtića, zlasti o njegovih izjavah glede balkanskega pakta, odnosov do Bolgarije in Rusije ne moremo poročati, ker nam je telefonska centrala po 6 minutah prekinila telefonsko zvezo z Beogradom.

Anglija in razorožitev

Internacionalizacija letalskih sil nemogoča — Angleška vlada za omejitev vojaškega letalstva

London, 12. marca. AA. V raspravo o proračunu za vojno letalstvo so poslegli govorniki vseh strank. Mnogi so smatrali, da je proračun, čeprav povišan za 135.000 funtov, še vedno nezadosten in da ne dosega velikih izdatkov za vojno letalstvo v drugih državah. Splošno pa so priznavali vladi, da so njeni izdatki za vojno letalstvo v skladu s morebitno razorožitveno konvencijo, ki bo preprečila splošno oboroževalno tekmovalstvo v zraku. Razorožitev naj bi se izvršila v smislu angleškega razorožitvenega načrta, ker bi edino taka konvencija mogla preprečiti splošno oboroževanje.

Winston Churchill je izjavil, da po njegovem mnenju razorožitvena politika in Edenovo potovanje po Evropi nista uspela. To trditve je odločno pobijal podpredsednik vlade Baldwin. Dejal je, da Velika Britanija nazivlje temu ne bo pozabila na svojo lastno varnost. Glede obrambe Velike Britanije so mogoča razna sredstva: miroljubna zunanja politika, konvencija o letalski razorožitvi, pariteta v letalstvu, in organizacija za kaznovanje letalskih napadalcev. Baldwin, ki je govoril v imenu vlade, je odločno zanikal, da bi Edenovo potovanje po Evropi ostalo brez uspeha, čeprav še ni sadov. Za sedaj po njegovem še ni povoda dvomiti v uspeh angleške razorožitvene spomenice. Vprašanje letalstva je psihološkega značaja. Mnogi se boje za varnost Londona. Tudi vlada razpravlja o tem vprašanju in smatra, da bo najboljša obramba zahteva po letalski enakosti. Na drugi strani pa ne veruje, da bi bil svet že sedaj zrel za internacionalizacijo letalskih sil. Zato bo praktična politika stremela

za tem, da uveljavi vsaj konvencijo o omejitvi letalskih sil. Če bi splošne konvencije ne bilo mogoče izvesti, bo vlada predlagala lahko letalsko konvencijo vsaj med evropskimi zapadnimi državami za rešitev evropske civilizacije. Če pa bi tudi posredovalni predlogi propadli, potem angleška vlada ne bo mogla dovoliti, da bi bila Velika Britanija glede letalstva v podrejenem stanju. Za vlado je glasovalo nato 193 poslancev, proti 22.

Belgija zahteva jamstva

Bruselj, 12. marca. AA. Zunanji minister Hymans je pred senatom govoril o razorožitvenem vprašanju in med drugim dejal: Hočemo dobiti poročila kot protutež na novo nemško oboroževanje. Belgija si prizadeva, da bi prišla do teh poročil z razgovori s Francijo, Anglijo in Italijo. V popolnem soglasju smo s Francijo, da je treba zagraditi pot vsaki ureditvi stvari, ki bi mogla nevarnost vojne povečati. Med Francijo in Belgijo obstoji popoln sporazum o prizadevanjih, da se doseže sporazum z Anglijo in Italijo. Naš cilj je omejitev oboroževanja Nemčije z učinkovito kontrolo. Naša skrb je preprečiti, da bi se Nemčija svobodno oboroževala.

Dokumenti o pogajanjih velesil

Zeneva, 12. marca. s. Danes je bila letos čisto po objavo v najvažnejših glavnih mestih Evrope objavljena zbirka dokumentov o pogajanjih velesil, ki so se v zadnjih mesecih vršila namesto razorožitvene konference.

Ekspozit ministra g. B. Jevtića

Takoj po otvoritvi se je burno pozdravil povzel besedo zunanji minister g. Boško Jevtić, ki je podal obširen pregled zunanje političnega položaja ter orisal osnovne smernice jugoslovenske zunanje politike, poudarjal, da je ta politika zasnovana na spoštovanju mirovnih pogojev in iz njih izvirajočih obveznosti. Vsa jugoslovenska zunanja politika je usmerjena na ohranitev in uvrstitev miru in dobrih mednarodnih odnosov. Zvesti ideji Društva narodov je jugoslovenska zunanja politika razvijala vso svojo akcijo v skladu s duhom te najvišje mednarodne ustanove, ter si ob vsaki priliki prizadevala biti v resnici nepokolebljiv čuvár miru. Ko so v preteklem letu nekatere države izstopile iz Društva narodov, zlasti pa po izstopu Nemčije, se je sprožilo vprašanje eventualne reforme Društva narodov. Inicijativo za tako reformo je dala Italija in bilo je takoj jasno, da se je skušalo na ta način vzpostaviti režim velesil. Ta ideja je prišla do polnega izraza v

paktu štirih velesil. Vsakomur je jasno, kako stališče je napram temu zavzela Jugoslavija. Dejstvo je, da je pakt štirih velesil za enkrat ostal samo na papirju in še vse do danes ni nikjer ratificiran.

Drugi del svojega ekspozita je posvetil zunanji minister g. Jevtić, čegar izvajanja je spremljala vsa zbornica z največjo pozornostjo in jih prekinjala s čestim viharim odobravanjem. Mali antanti. V obširnih izjavah je očrtal novi pakt Male antante, njeno važnost in vlogo v obrambi miru, skladnost njenih interesov in njeno čvrsto osnovo, ki ji omogoča, da z uspehom zastopa interese članic Male antante. Mala antanta je čvrsto odločena skupno voditi politiko gospodarskih in političnih odnosov v Srednji Evropi. Podrobneje je razčlenil nalogo in program gospodarske Male antante, čije glavni cilj je izboljšanje medsebojnih finančnih in gospodarskih odnosov. V zvezi s tem je g. minister napovedal za bližnjo bodočnost celo vrsto ukrepov in ustanovitve novih organizacij.

Novo vodstvo zdravniške zbornice

Ljubljana, 12. marca.

Odločen boj med zdravniki lahko imenujemo občni zbor Zdravniške zbornice za Slovenijo, ki so se ga od 518 članov udeležili z malimi izjemami skoraj vsi člani. Po obnem zboru Slovenskega zdravniškega društva, ki je nastal v soboto v »Zvezdi« brez posebnih dogodkov, je večrajša redna skupščina Zdravniške zbornice v dvorani OUZD prinesla pri volitvah skupini mlajših zdravnikov popolno zmago, zbornici pa nov odbor z univ. prof. dr. Alijo Koširjem na čelu. Po treh letih je namreč potekla funkcijna doba sedanje zbornice uprave s predsednikom dr. Mavricijem Rusom in pri volitvah so bile vlozene tri liste. Pristaši skupine mlajših zdravnikov so volili listo z dr. Koširjem, pristaši sedanjega odbora listo z nosilcem dr. Tičarjem, šest-zdravnikom železničarske bolnišnice blagajne, a mala tretja skupina je volila listo z zobozdravnikom dr. Josipom Tavčarjem.

Ze pri posvetovanjih je prišlo do borbe, naj Zdravniška zbornica uvede poseben kartotek z osebnim izkazom vsakega zborničnega člana, ki naj bi podajal jasno sliko njegovega strokovnega in tudi gospodarskega položaja. Ta kartoteka bi pomenila kontrolo nad gospodarskim stanjem zdravnikov, ki so med njimi nekateri pravi bogataši, drugi se pa z največjimi napori bore za vsakdanji kruh. Proti predlogu sta govorila predvsem univ. prof. dr. šerko in upravniki splošne bolnice dr. Kadman, vendar je bil pa predlog z ogromno večino sprejet. Ze ta sklep je dokazal, da bo dobila Zdravniška zbornica tudi novo vodstvo. Glede predlogov dr. Josipa Tavčarja in dr. Tičarja o socialno pravičnejši ureditvi zdravniškega sklada je bilo sklenjeno, da se to vprašanje odloči šele na jesenskem kongresu Jugoslovenskega lekarskega društva na Bledu. Primarij dr. Meršol je poročal, da je bila nagrada docenta dr. Matka iz Maribora letos podeljena za najboljšo medicinsko znanstveno delo dr. Kamlinu iz Ljubljane in dr. Mikliču iz Zagreba, tako da dobi vsak polovico, a pri volitvah je zmaga dr. Koširjeva lista z 248 glasovi proti 215 glasovom dr. Tičarjeve liste in proti manjšemu številu glasov, ki jih je zbrala lista dr. Josipa Tavčarja. Navzlic bojnim glasovanjem je bila debata ves čas stvarna in akademska.

Življenje v Tuhinjski dolini

Naša lepa Tuhinjska dolina je precej odrezana od sveta, zato se o njej malokdaj kaj sliši. Kljub temu pa nismo prav nič manj agilni kakor drugod. Z vrnemo se trudimo, kolikor je pač v danih razmerah mogoče, za gospodarski in prosvetni napredek doline, ki je bila dozdaj vse preveč zapostavljena. Hvala Bogu imamo zdaj dobro avtomobilsko zvezo, ki jo vzdržuje avtobusno podjetje »Peregine« med Kamnikom in Vranskim. Priprani smo, da bo naša romantična Tuhinjska dolina postala odlej bolj znana in upoštevana.

Dne 28. februarja je bil zaključen trimesečni gospodinski tečaj na Lazah, ki sta ga vodila Helena Kelharjeva in gdč. Olga Milavčeva iz Ljubljane. Tečaj je bil zaključen z razstavo, na kateri so udeleženci pokazale lepe uspehe trimesečnega učenja Razstava je bila tako lepo obiskana, da je ves dan vladala na razstavnem

prostoru gneča. Obiskovalci so že v prvih urah kupili vse, kar so pridna dekleta pripravila sladkih dobrot. Gospodinskemu tečaju je bil priključen tudi 14dnevni tečaj o negi dojenčkov. Vršil se je v največji sobi Masarykove šole v Zgornjem Tuhinju, ki je bila vsak večer nabito polna mater in deklet iz vse okolice. Bilo jih je najmanj 100 vsak večer.

Tudi v prosvetnem oziru zaznamuje Tuhinjska dolina v zadnjih letih lep napredek. Najživahnejše so se to zimo gibali naši vrli gasilci. Za pustno nedeljo so nam nudili uspešno burko »Trije pičkie, na svečnici pa so uprizorili »Rokovnjaček, ki so bili v petju in igri izredno dobro podani. Oder z lepimi kulisami so napravili kar v solskem poslopju in zaradi velikega navala so morali igro ponavljati. Z »Rokovnjač« so gostovali tudi v Motniku in Prosvetnem domu in dosegli pri polni dvorani prav lep uspeh. Živahno prosvetno delo vodi novi solski upravitelj g. Franc Sevnik, kateremu gre za njegovo poštovitost vso priznanje. Zdjaj pripravljajo agilni gasilci »Divjega lovca«, ki ga bodo uprizorili še pred veliko nočjo.

Na naši trirazrednici je dva meseca počevala samo gdč. Vanda Fajdigova, ker so bile ostale učne moči prestavljene. Dne 1. decembra sta pa nastopila službo novi solski upravitelj g. Franc Sevnik in učiteljica gdč. Alenčica Gabrova. Pred tednom je bila premeščena na novoosnovano šolo v bližnjem Potoku gdč. Vanda Fajdigova, na njeno mesto pa je bila imenovana na šolo v Zgornjem Tuhinju gdč. Romana Zornadova. S tem ima naša trirazrednica, ki je pred tremi leti dobila ime Masarykova šola, spet vse tri učne moči, kar smo si v interesu rednega in uspešnega pouka pač vsi želeli.

Danes EDDIE CANTOR v razkošnem filmu

KRALJ ARENE

100 plesalk v zboru

Sala — smeh — zabava — balet

ZVOČNI KINO DVOR

Predstave danes ob 4., 7. in 9. uri

Cene 2, 4, 6 in 8 Din

Požar uničil zgodovinsko cerkev v Rouenu

Rouen, 11. marca. AA. Požar je uničil v petek ponoči cerkev sv. Nicaise, ki izvirna še iz 13. in 14. stoletja.

Nove poštne pristojbine v Avstriji

Dunaj, 10. marca. V trgovinskem ministrstvu oziroma v generalni poštni direkciji se posvetujejo trenutno o osnutku naradbe za izdajo novih poštних znamk in zvišanje poštних pristojbin za inozemstvo. Vrednost zlatega franka, ki je podlaga za obračun mednarodnih poštних pristojbin, se je v zadnjem času precej zvišala, zaradi česar je bilo od raznih strani predlagano, naj se poštne pristojbine izravna s približno 20-odstotnim zvišanjem vrednosti. Zelo tehne vzroke zoper zvišanje uveljavljajo v glavnem gospodarski faktorji. Trenutno so v teku pogajanja, da se zvišanje inozemskih poštних pristojbin sploh prepreči ali pa uveljavi v manjši meri, kar je pridobil zlati frank na vrednosti

Izpremembe v poljski vladi?

Pariz, 12. marca. AA. Iz Varšave poročajo, da v tamkajšnjih političnih krogih zadnje dni uporno trde, da se pripravljajo resne izpremembe na Poljskem, ker namerava podati sedanjí predsednik poljske vlade Jendzejewicz ostavko na svoje mesto in se za nekaj časa umakniti iz političnega življenja. Zdi se, da so se nedavni razgovori med maršalom Piłsudskim in slavnim nadzornikom poljske vojske Bosenkowskim tikali teh izprememb v poljski vladi.

Kanya na Dunaju

Budimpešta, 12. marca. AA. Zunanji minister Kanya se je mudil dva dni na Dunaju, v soboto in nedeljo, in se spet vrnil v Budimpešto. V poučenih krogih izjavljajo, da se ministrski predsednik Gömbös na potu v Rim ne bo sestal z avstrijskim zveznim kancelarjem dr. Dollfusom. Kancelar potuje v Rim kakor znano z letalom.

Tudi Papen pride v Rim

Dunaj, 12. marca. V tukajšnjih krogih se uporno vzdržujejo vesti, da bo ob priliki sestanka Mussolinija z Dollfusom in Gömbösem prišel v Rim tudi nemški podkancelar Papen, ki bo pojasnil stališče Nemčije glede Podunavja.

Pobune v Mandžuriji

Pariz, 12. marca. AA. Po najnovejših vesteh iz Tokija je položaj v Mandžuriji zelo resen. Skupina korejskih kmetov je napadla s puškami in revolverji četo japonske pehote, ki je imela velike izgube. Med ubitimi je tudi eden izmed najboljših japonskih častnikov polkovnik Izukaj. Vse podrobnosti o tem resnem spopadu sicer še niso znane, vsekakor je pa treba pričakovati resnih represalij s strani Japoncev.

V Španiji vre

Pariz, 12. marca. AA. Iz Madrida poročajo, da še zmerom prihajajo zelo vznemirljive vesti o nevarnem položaju v vsej Španiji. Tako bi imeli danes proglašiti splošno stavko, ki bi spričo velike aktivnosti nemirnih elementov lahko privedla tudi do krvave državljanske vojne. Vlada je izdala vse potrebne varnostne ukrepe. Na Blearskih in Kanarskih otokih, pa tudi v Španiji sami mrlično pripravljajo nova koncentracijska taborišča in začasne kaznilnice.

Komunistična zarota na Madžarskem

Budimpešta, 12. marca. Po dolgotrajnem zasledovanju so policijske oblasti včeraj odkrile široko razpredeno tajno komunistično organizacijo. Policija je aretirala celo predsedstvo tajne komunistične stranke in številne agitatorje ter zaplenila mnogo propagandnega gradiva.

Angleški pomorski manevri

London, 12. marca. Davi je 86 vojnih ladij zapustilo svoje postojanke pri Gibraltarju ter odplulo v Tihi ocean, kjer se bodo vršili petdnevni veliki pomorski manevri angleške mornarice.

Herriot o Kemal-naši

Lyon, 12. marca. AA. Snoci je imel Herriot predavanje o novi Turčiji. Predavatelj je poveljeval Mustafa Kemal, v katerem, je dejal, ne vidim diktatorja, temveč pravega demokrata, ki je dal dežel liberalen režim.

Vode naraščajo

Brod, 12. marca. n. Zaradi naglega kopnenja snega na bosanskih planinah in močnega deževja zadnjega časa so začele vode naglo naraščati. Tako je pri Brodu narašala Sava za 6,90 m nad normalo in se je razlila preko bregov na 8 km daleč. Voda je preplavila več vasi, vendar pa večje škode doslej še ni povzročila.

V Nemčiji je še 9000 internirancev

Berlin, 12. marca. AA. Glavni inspektor tajne državne policije Diehl je izjavil zastopnikom tujih listov, da je danes v koncentracijskih taboriščih v Nemčiji vsega skupaj le še okoli 9000 oseb. Inspektor je dodal, da mislijo pristojni krogi v Nemčiji, da najkasneje čez dve leti koncentracijski tabori v Nemčiji ne bodo več potrebni.

Naročite

I LJUBLJANSKI ZVONI

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
Devize: Amsterdam 2308.18—2319.54, Berlin 1359.03—1369.83, Bruselj 799.68 do 803.02, Curih 1108.35—1113.85, London 173.95—175.57, Newyork 3405.50—3433.76, Pariz 235.85—226.97, Praga 142.29—143.15, Trst 293.79—296.19 (premija 28.5%). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9.17.
INOZEMSKÉ BORZE
Curih. Pariz 20.3775, London 15.3776, New York 309.75, Bruselj 72.15, Milan 26.55, Madrid 42.1250, Amsterdam 208.25, Berlin 122.80, Dunaj 56.50, Praga 12.8450, Varšava 58.32, Bukarešta 3.05

Inserirajte

u „Slovenskem Narodu“

S. O. S. - ledena gora

DNEVNE VESTI

Iz Ljubljane

Madame Butterfly

Iz Ptujja

Madame Butterfly

Iz Maribora

Žene za svoje pravice

Radio kotiček

Iz Trebnjega

Z Jesenic

Iz Celja

na duševne, fizične in duševne in fizične, na odigrani zopet dve nogometni tekmi za poskočbeni fond LNP. Najprej sta nastopila SK Atletik in SK Jugoslavija. Tekma se je zmagala v razmerju 3:2 (0:1). Pokazalo se boljše kombinirano igranje nego SK Jugoslavija, vendar pa je Jugoslavija igrala odločno in je ob 38. minuti drugega polčasa vodila z 2:1. Goli za Atletike so padli v 23., 38. in 40. minuti drugega polčasa gola za Jugoslavijo pa v 12. minuti prvega polčasa po 11-metrovki in v 1. minuti drugega polčasa. Koti 5:6. Sodil je gospod Wagner objektivno in točno. Sledila je tekma med SK Celjem in SK Olimpijo. Celje je pokazalo boljše igranje nego Olimpija ni zadovoljila. Olimp je igral požrtvovalno, toda preostalo. Celje je siko v drugem polčasu v lahki premoči. Goli za Celje so padli v 17. minuti prvega ter 16. minuti (lastni gol Olimpa) in 40. minuti drugega polčasa, častni gol za Olimp pa v 23. minuti prvega polčasa. Koti 7:4 za SK Celje. Tekmo je sodil g. Oberlinster deloma površno in premalo strogo.

Za učiteljice, ki jim tudi grozi redukcija, in v imenu Ženskega pokreta je govorila Angela Vodetova: Učiteljice imajo največ povoda, da se zavzamejo za svoje pravice, saj je žena najbolj ustvarjena za vzgojiteljico, a ji hočejo zapreti vrata do tega po-

Povest du Plessis

Zdravnikova tajna

Roman

— Sem doktor Rousselle, — je odgovoril zdravnik.

Pri tem imenu je ranjenec zamolklo kriknil.

— Torej vi vzgajate Bertino hčerko? — je dejal.

Zdravniku se je zmračilo čelo; toda odgovoril je hladno:

— Ne vem, kaj hočete reči s tem.

— Oh! — je vzdihnil lord Helmuth.

— Spominjam se, — je nadaljeval ranjenec, — da sem bil ustreljen v prsa in da sem se zavil s konja.

— Da, — je odgovoril zdravnik nekam v zadregi.

— Vi ste zdravnik, — je nadaljeval lord, — mož sem... smrti se ne bojim.

— Da, — je odgovoril zdravnik, — vaša rana je smrtna.

— Bom še dolgo živel?

— Morda še eno uro... morda pa še manj...

— Dobro, — je dejal ranjenec mirno. Za hip se je zamislil, potem je pa dejal zopet s komaj razumljivim glasom:

— Je bila pravica obveščena?

Zdravnik se pri teh besedah ni mogel ubraniti silnega razburjenja, ki vprašujočemu in hladnemu lordovemu očesu ni ušlo.

Strupeno se je nasmešnil, rekoč:

— Ne morete mi biti prijatelj!

— Gospod, — je odgovoril zdravnik, — sem prijatelj vseh trpečih.

— Da, — je nadaljeval ranjenec z ironičnim glasom, — vem, da bi me rešili, če bi mogli, toda na to ne mislim. Če bi vam povedal ime svojega morilca, bi ga ne ponovili... pred pravico.

— Torej veste, kdo je vas ustrelil?

— Je vprašal zdravnik z drhtečim glasom.

— Da, to povem pravici.

Ranjenec glas je vedno bolj pešal. Zdravniku je smilila v glavo radostna misel; upal je, da bo lord Helmuth izdihnil še pred prihodom sodnega uradnika.

Toda motil se je. Preiskava zunaj je bila končana. Noben služabnik ni slišal Hektorjevega imena, ki bi ga bil izgovoril lord Helmuth, ko se mu je bledel. Nihče torej ni imel pojma, kdo bi bil morilec. A dr. Rousselle je nenkrat zadržal, kajti na pragu se je pojavil namestnik državnega tožilca.

Lordu Helmuthu so zažarele oči. Hotel se je dvigniti, pa ni mogel. Hotel je izgovoriti, toda besede so mu zamrle na ustih.

Sodni uradnik je stopil k njemu, rekoč:

— Gospod, ali ste videli človeka, ki je streljal na vas?

Lord Helmuth je odkimal z glavo.

— Imate koga na sumu?

— Da, — je prikimaval lord.

Sodnik se je obrnil na zdravnika in ga s pogledom vprašal:

— Ali bo mogel še nekaj minut živeti?

Zdravnik se je ozrl v nebo, češ, to je odvisno od boga in on edini bi lahko odgovoril na to vprašanje.

Uradnik se je znova obrnil k lordu Helmuthu.

— Vam se torej zdi, da veste, kdo je vaš morilec?

— Da, da! — je prikimaval ranjenec dvakrat z glavo.

— Ali je šlo za tatvino?

— Ne, — je odkimal Anglež z glavo.

— Za osvetlo?

— Da.

— Ali je imel zločinec pajdase?

Lord je prikimaval.

— Koliko?

Lord je pokazal s prstom: Enega.

— Žensko?

— Ne.

— Moškega?

— Da.

Zdravnik je čutil, da mu zastaja kri v žilah.

Videl je, kako napenja lord zadnje sile, da se ubrani smrti, ki je že iztegovala po njem svoje koščene roke; po dolgem prizadevanju se mu je posrečilo nasloniti se na komolce in

dvigniti glavo. Končno je izgovoril razločno:

— Moj morilec je Hektor de Mausejour.

Namestnik državnega tožilca je bil tako presenečen, da je stopil korak nazaj.

Lord Helmuth je imel še toliko moči, da je pripomnil:

— Vprašajte šepastega Mauberta.

Potem je pa omahnil mrtev na vzglavje.

Tedaj se je obrnil sodnik k zdravniku z vprašanjem:

— Ali mislite, gospod doktor, da je bil lord Helmuth ta hip pri popolni zavesti?

— Lagal bi, če bi trdil nasprotno.

Potem se je pa prijel za glavo in debela solza mu je zdrknila med stisnjenimi prsti na tla.

Lord Helmuth je bil poskrbel pred smrtjo za osvetlo.

V.

Vrnimo se zdaj za nekaj ur nazaj.

Hektor de Mausejour je bil ves dan doma, ker je pričakoval sekundanta lorda Helmutha. Ker ju pa ni mogel pričakati, je vzel puško in odšel z doma.

Kmalu po solnčnem zahodu se je napotil okrog ribnika, razprostirajočega se pod gradom. Spotoma je srečal pastirja Quentina, ki ga je vprašal, če gre na prežo. Hektor je pritril in krenil v smrekov gozd.

La Fresnaie je bilo na levi, Maisonneuve pa na desni strani. Vedno, kadar je odhajal iz Mausejourn, je zavil Hektor na desno in se vračal šele, ko je bil že v gozdu. Bal se je namreč svoje matere prav tako, kakor Berta svojega očeta.

Berta mu je pisala prejšnji dan pismo, ki ga pa ni doseglo, ker ga je morala Srna raztrgati in pogoltniti. Kaj je bilo v tem pismu? Srna ni vedela; Hektorju je samo sporočila, da je bila gospodična de la Fresnaie zelo razburjena, ko ji je izročala pismo.

Hektor je spotoma razmišljal.

— Berta morda pričakuje moj odgovor. Kaj naj ji odgovorim? Morda je čakala, kdaj se vrne Srna, toda ta ne more hoditi. Napotiti se moram h gradu la Fresnaie, morda jo pa srečam in zvem, kakšna nevarnost ji preti.

Stopal je hitro, povešene glave in ves v skrbeh, ko je naenkrat zaslišal za seboj smeh.

Naglo se je ustavil. V gozdnem mraku je zagledal temno postavo, premikajočo se med smrekami. Takoj je spoznal potepuha Mauberta.

Maubert je stopil k njemu s čepico v roki in mu dejal smeje:

— Ker ste mi storili snoči krivico, bi mi lahko dali danes vbojajme.

Njegov glas je zvenel porogljivo, oči so se mu škodoželjno iskrale glavo je imel obvezano s staro, okrvavljeno cunjjo. To je bil spomin na udarec, ki ga je bil počastil z njim prejšnji dan Hektor v gozdnih kočih.

— Ah, to si ti, lopov! — je dejal Hektor, ki mu je pri spominu na potepuhovo nesramnost pritisnila vsa kri v glavo.

— Prosim, dajte mi vbojajme, — je ponavljajal berač napol proseče, napol preteče.

Hektor je segel nehot v žep in takoj je opazil, da je pozabil denarnico doma.

— Nimam denarja, — je dejal.

— Ne delate prav, — je zagodrnjal Maubert drzno.

— Ko prideš v Mausejour, dobiš vbojajme.

— Pred jutrišnjim dnem ne pojdem tja, jutri bo pa že prepozno.

Hektor, ki je bil že krenil naprej, se je znova ustavil.

— Kaj pa hočete reči s tem?

Maubertova predrznost je postajala vedno večja.

— Glejte, gospod, — je dejal, — če človek lahko koga rabi, bi ga ne smel prezirati in poditi od sebe.

— Saj sem ti že dejal, da nimam denarja, — je ponovil Hektor.

— Imeli bi ga bili, če bi vam dal dober svet.

Hektor se je zdrnil in ozrl na tega moža, ki je imel njegov obraz v tistem hipu satanski izraz.

Burno življenje Aleksandra Staviskega

Prvi poštenjak, ki se ni dal ujeti v spretno nastavljene pustolovčeve mreže

Izmed vseh svetovnih letovišč, ki se je Sergej Alexander neprestano sukal po njih, sta mu pa najbolj ugajali Biarritz in St. Jean-de-Lutz, ki tvorita biser jugozapadnega kotička Francije. Ti dve letovišči sta od velikega letoviškega vrvenja razmeroma najbolj oddaljeni in življenje tu še ni bilo racionalizirano v smeri tako brezobzirnega odiranja gostov — v najzapeljivejših oblikah — kakor v mondenih središčih rivijere ali »pariške« obale. Poleg tega je bila pa tu blizu španska meja, za njo pa zopet letovišča in pristanišča, torej važna prednost za pustolovca, ki je moral kljub vsemu vedno paziti.

da ga ne zgrabi roka pravice.

Leto dni po svojem pobegu iz jetniške celice začenja Sergej Alexander stalno zahajati na letovišča in očividno osredotoča tu svoje prizadevanje. V Biarritzu je začel delovati z ustanovitvijo skromne podružnice draguljarske trgovine, ki je prodajala tu, računajoč z domačim prebivalstvom, tudi cenejša blaga. Toda ta trgovina je bila Staviskemu samo oporišče, ki mu je omogočilo pokazati mestni družbi in upravi letovišča, kaj vse bi lahko storil ta Sergej Alexander. Kmalu ga je bilo povsod polno in povsod se je o njem govorilo.

Ženske so norele za njim

in dame iz najboljših krogov so hrepenele po tem, da bi prišle v njegovo družbo. Ugajali, pozorni in vedno radodarni je šel od uspeha do uspeha. Njegova žena se pojavi spomladi 1930 v krasnem novem avtomobilu diskretno zelene karoserije in dobi takoj veliko nagrado v tekmi elegancije.

Tu se tudi že pojavljajo prvi politiki v imenitni družini in Sergej Alexander razvija veliko umetnost mecenatske gostoljubnosti, da ustreže vsaki želji svojih novih prijateljev. V Biarritzu je na pr. popularna postava monsieur Piet. Mož je bil prvotno agent z vinom, pa je že davno nehal hoditi po hotelih in gostilnah ter animirati hotelirje in krčmarje, da bi polnili svoje kleti z vinom njegove trdke. Piet je imel krasen tenor, ki se je z lahkoto dvignil do visokega C. In ker je bil Francoz, poleg tega pa še Francoz z juga, ni štedil z galantno pesmiko, prepeval jo je z vneom in ognjem. Piet je bil torej velika mestna atrakcija, biti je moral na vseh slavnostnih akademijah in zabavah Biarritza. Bil je dobrodošel gost vsake družbe in vse dame je očaral s svojo agresivnostjo. Tudi dame iz družbe Saše Alexandra so hrepenele po tem.

da bi jim Piet pel na uho.

Nič lažjega, nego to. Saša Alexander pošlje vizitko in kavarniški junak Biarritza postane kavališki dopolnilo njegove družine in živi dobro na račun tega magnata.

Ali pa drugi primer podviga, ki je z njim Stavisky presenečal svoje goste. Opoldne povabi pariškega poslanca in njegovo ženo na prijateljsko večerjo. Zgovorna ženica ne skriva veselja. Toliko je že slišala o junaštvi in podvigih lepega Alexandra! Kakšno presenečenje neki je pripravil zdaj? Kaj neki bo za večerjo? Škoda, da niso v Bordeauxu. Tam delajo torte, kakor nikjer na svetu. Življenje bi dala za to specialiteto nekega slaščičarja. Toda na to niti misliti ni. Bordeaux je daleč, 500 km odtod. Sicer bo pa vse drugo tem boljše.

Pa pride večer, Saša Alexander doleti začetek večerje na deseto uro. Gostija je sijajna, na mizo prihajajo vedno nova jedila, naenkrat se pa odpro vrata na stečaj in natakari prinese naravnost pred pariško damo zaželjeno torto iz Bordeauxa. Saša Alexander je brez pomisleka pogljal šoferja s krasnim avtom 500 km tja in 500 nazaj, da je kupil pri pravem slaščičarju pra-

vo torto. To so stvari, ki se jim ni mogla upirati nobena žena. Toda koliko je mož v francoski družabni kulturi, ki bi jih ne prevzelo občudovanje take geste, ali ki bi vsaj ne zaslužili, da stoji pred njimi človek moči in docela izrednih sredstev.

Stavisky pa ni igral te vloge samo za svojo zabavo. Vsaka njegova kretanja je bila preračunana na določen cilj, vsaka njegovih redkih besed je zasledovala gotovo misel. Tudi sijajen nastop v Biarritzu in St. Jean-de-Lutzu je imel svoj določen cilj. Šlo mu je v prvi vrsti za to.

da bi najel dve veliki igralnici.

Iz svojih bogatih izkušenj je vedel še predobro, kako bogat vir dohodkov pomeni to v rokah spretnega človeka. A kaj šele, če bi posadil k banku dečka, ki ima še posebno kvartopirsko spretnost, s katero je znal leta in leta dobiti on? To bi bila ogromna rezerva za vsako trenutno pomanjkanje denarja, ki ga je kljub svoji spretnosti vendar le včasih čutil.

Toda v hipu, ko je začel Saša Alexander stremeti od lahkovivega in potratnega življenja letoviščarja za tem realnim dobičkanosnim ciljem, je natelet na oviro, kakršne ni bil vajen. Tu je bil v prvi vrsti senor Moro, bivši ljubček in zapeljivec njegove žene. Iz prejšnjih poglavi vemo, kakšen roman se je odigral med to trojico in kako je začel Moro na vsakem koraku trgati zlato gloriole okrog Saše Alexandra ter opozarjati ljudi, da je to v resnici pustolovski zločinec Sergej Stavisky. Bila je tu še druga mogočna postava, poslanec Irrigoyen, župan mesta Biarritza, star Bask, ki je čuval svoj podpirnejski dom in se ni dal z nobenim sijajem sveta tako oslepiti, da bi ne gledal na dragocene pitčke, zbirajoče se na njihovih plažih, s trdo treznostjo svojega prastarega plemena. Ni še začel južnoameriški masčevalec rušiti legende o lepem Saši, ko je že zbral župan Irrigoyen informacije o burnem Alexandrovem življenju. Slišal je o njegovih draguljarskih podjetjih in njihovi orleanski zastavljalniki rezervi; slišal je o velikih stavih in čudežnih srečih, pa tudi o nekakšnih prepovednih vstopa. Dal si je predložiti knjigo protežiranih gostov Casina in tam je našel ime Sergej Alexander v seznamu B, kjer so bili zabeleženi oni, ki so na njih zainteresirani najvišji uradi

v interesu državne varnosti.

»Vohune, — je zagodrnjal stari Bask. In ko je kmalu zvedel, da je Sergej Alexander plasiral pri nekem zavodu večjo množico bolgarskega posojila, ki so ga v Franciji propagirali ljudje, osumljeni, da so v službi Nemčije, je Irrigoyen zagodrnjal »torej vohun tudi za drugo stran!« in že je bil opravljen s tem blestčim nabobom. Obe igralnici je dobila neka holandska družba.

Sergej Alexander pa ni izgubil skomin na Biarritzu. Njegova orleanska trgovina ni mogla dolgo trajati, skrbeti je bilo treba za zastavljalnico, ki bi bila

bolj v njegovih rokah.

Sel je torej interveniral k Irrigoyenu. Opisal mu je, koliko trpi občina škoda, ker nima svoje lastne zastavljalnice, da bi izkoristila priliko, ko letoviščarji in begunci iz Španije čisto nujno potrebujejo pomoči. Stari Bask je pa ostal neizprosni in je njegovo prošnjo odbil.

In ostal je pri svojem tudi tretjič, ko so mu pozneje sporočili, da se je pojavila na draguljarski trgovini Alex druga firma: Podružnica mestne zastavljalnice v Bayonu. Na njegovo povelje je bila ta firma uradno odstranjena in ta trgovina v mestu prepovedana. Zaman je pritisnil na župana njegov bayonnski kolega Garat, zaman ga je posetil tudi inspektor trgovinskega ministrstva Constantin, da bi mu pojasnil, kako koristna je taka zastavljalnica za občino. Bask je samo mrmral in godrnjal ter storil zadnji sklep: Alexander lahko igra v igralnici, v kolikor ima dostop do nje, kakor hoče visoko, kar se pa njegovih podjetij ne, bo bolje.

če pobere šila in kopita ter gre.

Irrigoyen je tudi izjavil, da nobena dežela ne mora postati žrtev koristolovcev, če so poštenji ljudje vedno na straži in če ne dajo nič na pozlatilo zunanega nastopa.

Po tem nastopu je Stavisky kot podjetnik iz Biarritza res izginil. Osredotočil se je na Bayonne. V to mesto pa ni odpotoval iz Biarritza sam. Piet, ta sladki tenorček monsieur Piet, je odpotoval z njim in na njegovo željo je postal kontrolor mestne zastavljalnice. Brez njegovega podpisa ni bil plačljiv noben bon. Toda Piet ni omagoval niti pod delom, niti pod odgovornostjo. Prihajal je vedno ob ponedeljkih, podpisal je ravnatelj Tisseru praznih blanketov, kolikor mu jih je predložil, potem se je pa lahko zopet sedem dni sukal okrog bayonnskih dam in jim brezskrbno prepeval.

Bojevita žena

Primer, da bi žena prisilila moža z revolverjem in pokorščini, je pač nekaj izrednega in to se je zgodilo menda prvič v zgodovini človeštva oni dan v Budimpešti. To se je zgodilo v kavarni Yo-yo, kamor je prišla neke noči energična žena po svojega moža trgovca Mihaela Pinterja. In ker mož ni hotel zlepa domov, kakor je že navada pijancev, si je pomagala žena z revolverjem. Toda tudi to ni pomagalo, kajti mož in žena sta morala na policijo in vtaknili so ju v zapor, ker sta v kavarni tako razgrajala, da so gostje bežali iz nje in da so morali iz nje poklicati na pomoč policijo.

Mož in žena se bosta zagovarjala pred sodiščem in najbrž bo bojevita žena strogo kaznovana, da bodo druge žene videle, da ne gre siliti moža k pokorščini z revolverjem. Nazadnje bi si ta ali ona morda pomagala z revolverjem tudi, če bi hotela od moža denar za nove obleke ali za zabavo.

Kraljestvo je hotel kupiti

Denar je sveta vladar, tako je najbrž pomislil neki milijonar v Barceloni, ko je hotel kupiti kraljestvo in z njim kraljevsko dostojanstvo. Za svojo bodočo kraljevino si je izbral republiko Andoro, ležečo visoko v Pirenejih med Francijo in Španijo. Ta republika ni posebno daleč od Barcelone in zato pogajanja niso bila težka. To ni prvi primer, da je zahrepenel bogataš po visokem dostojanstvu; toda še nobenega menda ni častihlepčnost tako prevzela, da bi zahrepenel po kraljevskem prestolu. Andora je sicer majhna dežela in kraljevina bi bila torej majhna, toda kralj je kralj, pa naj vlada veliki ali majhni deželi. Barcelonski milijonar je bil pripravljen žrtvovati vse, samo da bi dosegel svoj cilj. Andorski republiki je ponudil v našem denarju 7.000.000 na leto, ki bi bili seveda v teh težkih časih tudi andorski blagajni zelo dobrodošli. Ponudba je bila kaj zapeljiva in barcelonski milijonar je v duhu že videl, kako sedi na kraljevskem prestolu. Toda ponosni andorski republikanci so njegovo ponudbo odklonili, češ da jim je ljubša republika, nego milijoni.

Andorski državni svet je sklical sejo in razpravljal na nji o milijonarjevi ponudbi. Odklonil jo je, sklicujoč se na 700 let stare tradicije in na to, da bi pomenil prehod od republikanske k monarhistični ureditvi države izdajstvo sosedov, prezidenta Francije in škofa v Urgelu. Republika Andora leži v vzhodnih Pirenejih med Francijo in Španijo. Za nevtralnno deželo je bila proglašena že za časa Karla Velikega.

Iz Novega mesta

— Izpred novomeskega sodišča. Pred tukajšnjim okrožnim sodiščem se je moral zagovarjati F. S., doma iz Vel. Mrazevega. Obtožnica mu očita, da je 13. januarja 1934 pobil svojega brata J. s kopačico takoko, da je le-ta umrl. Na domu S. so vladale že delj časa neznozne razmere, kajti pokojni J. se je rad prepiral in še rajši živel v brezdneži. Stalna njegova taktika je bila, da je ob preprih grozi domačinom, tako tudi usodnega 13. januarja. Ko se ni mogel že nad nobenim več znesti, se je spravil nad rodnega očeta in mater, grozeč jima, da ju bo uničil. Njegov brat F. je šel zaradi tega groženja za J. v hlev ter mu očital nesramno vedenje. Tedaj je J., ki je ležal v hlevu, skočil pokonci in se s pestmi poglaval v brata. F. se je zbal nasilneža, zato se mu je iztrgal in planil ven k senici ter se s kopačico vrnil v hlev. J. je tedaj stal ob vnožju postelje, ko je F. prihitel s kopačico in ga z njo udaril po glavi. J. se je zgrudil, nato pa zopet pobral, v tem pa ga je zadel drugi udarec s kopačico, ki mu je prebil levo čelnico in senčnico. Stari S. sina takoj odpeljal v bolnico, kjer pa je kljub vsemu trudu zdravnikov čez tri dni podlegel ranam. Pred senatom okrožnega sodišča, ki mu je predsedoval g. s. o. s. Kacjan s prisodnikom starejšo sreskega sodišča g. Romihom in s. o. s. Dolencem S., je bil F. S. obsojen na 1 leto strogega zapora.

— Zanimiva najdba. Ko so učenci tuk. banovinske kmetijske šole na Grmu obrezovali drevje in grmovje, so našli v grmovju pri gradu svinsko taceo za vlamljanje blagajne. Lani je bilo vlamljanje v blagajno šole, iz katere je bila odnesena precejšnja vsota denarja, za storilci pa do danes še ni sledu. Bržkone so vlomilci na begu odvrgli svoje orodje, ki bi jih pri eventualni aretaciji izdalo.

— Na obnem zboru kluba dolenskih visokošolcev je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Polenšek Ivo, cand. iur., tajnik Hovečar Franc, cand. iur., blagajnik Ferfolja Ermin, stud. iur., odborniki Gunde Alojz, cand. vet. in Krall Jože, cand. phil. Za revizorja pa Ipavec Viljem, cand. phil. in Picek Jurko, cand. iur.

— To je hvalečnost! Te dni je praznovale 50-letnico rojstva g. Klemenčič J., lastnik znan keramične tovarne v Bršljnu. Ob tej priliki so se ga spomnili delavci na res hvaležen način. Postavili so mu slavolok, katerega so delali pomoči, da bi jih podnevi ne opazil, njihov starešina pa se ga je spomnil z lepo čestitko, kateri so se pridružili z navdušenjem vsi delavci, saj vedo, da tudi v teh težkih časih gosp. Klemenčič še vedno vzdržuje isto število delavcev in s tem podpira veliko družin, ki bi drugače stradale na cesti. Takemu možu vsa čast! Pri njem so pa delavci tudi vsi naročniki naših naprednih listov.

Ne samo v Afriki.

— Gospod učitelj, oče je nam pravil, da žive v Afriki narodi, kjer spoznajo svoje žene šele po poroki — Ne samo v Afriki, dragi moji ne samo v Afriki.

MALI OGLASI

V vseh malih oglasih velja beseda 50 para, davek Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 5.—, davek Din 2.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu, lahko tudi v znak. — Za pisemne odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znakmo. — Popustov za male oglase ne priznamo.

PRODAMI

SADNA DREVESA visoko- in nizkebelne jablane in hruske, češnje, trešnje, vijane, breskve, marelice, agras in ribez, zajamčena rodovitnost — dobite pri Kmetijskih družbi v Ljubljani, Novi trg 3. (Zahtevajte cenik). 1140

STARE STROPNIKE prodam. — Polze se: Trnovski priistan št. 14. 1189

ČEVLAJSKO ORODJE in drugo prodaj J. Rudolf, Košake 3 nad Cerknico. 1097

TEHTNICO 300 kg z uteži prodam. — Naslov v upravi Št. Nar. 1136

NEPREMIČNOSTI

NOVO HIŠO trisobno s pritliklami pri postaji Videm - Krško prodaj P. Krusič, Videm-Krško. 1190

RESTAVRACIJO v Zagrebu prodaj Posredovalnica Pavlečkovič, Zagreb, Mica št. 144. 1096

TRGOVSKA HIŠA naprodaj. — Informacije daje: Grims, Stara cerkev pri Kočevju. 1099

HIŠA S TRGOVINO z mešanim blagom z vsem inventarjem ugodno naprodaj. — Ponudbe na upravo Št. Slo. Narod. pod Periferija 1174c.

GLASBA

IVAN KACIN tvornica glasovirjev in harmonijev, Domžale (Ljubljana). — Izdelana glasbila vedno na zalogi. Novi planini od 10.000.—, klavirji (dunajska mehanika) za 20.000.—, angleška 25.000.—, harmoniji od 2000.— dinarjev. — Popravila, ugaševanje, prenovljanje, zamenjava starih glasbil; isposojevanje — oddaja tudi na obroke. — Zahtevajte cenik. 1285

RAZNO

PARKETE čisti, struži in dobavlja najceneje samo J. LUSIN, parketar, Ljubljana, Šelenburgova ulica 7